

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato 14. juni 2019

Fusion af Tovshøjskolen og Ellekærskolen

1. Resume

Alle partier i Aarhus Byråd har den 22. maj 2019 indgået en aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Aftalen indebærer, at der skal bygges en ny skole i Gellerup, som skal være klar til skoleåret 2025-26.

Som følge af udviklingsplanerne for Gellerup, Toveshøj og Bispehaven vil der ske nedrivning af blokke, hvilket også medfører faldende elevtal på Tovshøjskolen og Ellekærskolen. Forligspartierne er derfor enige om, at Tovshøjskolen og Ellekærskolen skal fusionere på Ellekærskolens matrikel fra skoleåret 2020-21 for at sikre, at der er et bæredygtigt skoletilbud med et tilstrækkeligt elevgrundlag for børnene i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. For at styrke det faglige tilbud til børnene skal den fusionerede skole drives efter Nest-princippet. Den fusionerede skole har SFO.

Der vil være skoledistriktsændringer i forbindelse med fusionen, hvor dele af Tovshøjskolens og Ellekærskolens distrikter tilføres Skjoldhøjskolen og Gammelgårdsskolen.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Tovshøjskolen og Ellekærskolen lukkes, og at de åbner som en fusioneret skole pr. 1. august 2020 på Ellekærskolens matrikel. Den fusionerede skole flytter til den nye skole i Gellerup fra skoleåret 2025-26.

At 2) den fusionerede skole har et SFO-tilbud.

At 3) den fusionerede skole undtages for henvisning af børn med dansk som andetsprog til modtagelsesskoler, hvis der er mere end 20 procent med dansk som andetsprog med sprogstøttebehov på en årgang, indtil den flytter til den nye skole i skoleåret 2025-26.

At 4) der sker ændringer i skoledistrikterne som beskrevet i afsnit 5.

At 5) den fusionerede skole drives efter Nest-principper.

At 6) Ellekær Dagtilbud nedlægges og afdelingerne fusionerer med Skjoldhøj og Tovshøj Dagtilbud, og at der foretages konsekvensrettelser i anvisnings- og garantidistrikter senest fra skoleåret 2020-21, jf. afsnit 5.

At 7) den fusionerede skole tildeles budget til at kunne undervises efter Nest-principperne, jf. afsnit 7

At 8) delegationen af kompetencen til skolebestyrelsen ved den fusionerede og den nye skole til at beslutte, at to pladser i skolebestyrelsen tildeles til eksterne repræsentanter, trækkes tilbage frem til 2030, og at det besluttet, at der skal være to eksterne repræsentanter i bestyrelsen, jf. bilag 3.

At 9) Skjoldhøjskolen og Sødalskolen tildeles 1 mio. kr. hver til indsatser for at øge egenskoleandelen.

3. Baggrund

Politisk aftale om attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven

Alle partier i Aarhus Byråd har den 22. maj 2019 indgået en aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. Aftalen indebærer, at der skal bygges en ny skole i Gellerup, som skal være klar til skoleåret 2025-26. Dog har V, LA og DF taget forbehold for en ny skole, indtil en række indikatorer er opfyldt.

Forligspartierne ønsker, at der skal ske ændringer i skoletilbuddet allerede nu for de børn, som går på de lokale

skoler i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven med henblik på, at de får mulighed for at klare sig endnu bedre, end de gør i dag. Det skal ses i sammenhæng med, at elevtallet på Tovshøjskolen og Ellekærskolen forventes at falde i de kommende år som følge af, at der sker nedrivning af blokke i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven.

Forligspartierne er derfor enige om, at Tovshøjskolen og Ellekærskolen skal fusionere på Ellekærskolens matrikel fra skoleåret 2020-21 for at sikre, at der er et bæredygtigt skoletilbud med et tilstrækkeligt elevgrundlag for børnene i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. For at styrke det faglige tilbud til børnene skal den fusionerede skole drives efter Nest-principper.

Når den nye skole i Gellerup er klar til skoleåret 2025-26 flytter den fusionerede skole fra Ellekærskolen til den nye skole.

Skoleprognose for Tovshøjskolen og Ellekærskolen

Ny national lovgivning forpligter Aarhus Kommune og boligforeninger i "hårde ghettoområder" til at udarbejde en udviklingsplan, der skal nedbringe andelen af almene familieboliger til maksimalt 40 procent. Aarhus Kommune har derfor indgået aftaler med henholdsvis Brabrand Boligforening og Østjysk Bolig, som indebærer, at der skal ske nedrivninger af almene familieboliger og opførsel af ny boligtyper.

Aftalerne har også betydning for antallet af børn i skolealderen, hvilket fremgår af skoleprognosen for Tovshøjskolen og Ellekærskolen, se tabel 1. De to skoler forventes ifølge prognosen fra 2019 frem til 2024-25 udvikle sig til at være to skoler med et spor med meget lave klassekvotienter. Efter 2025 forventes elevtallet at stige igen i takt med, at der bliver opført nye boliger.

Tabel 1. Skoleprognose for Tovshøjskolen og Ellekærskolen, 2019-29

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Tovshøj	219	209	170	162	123	105	81	95	111	128	141
Ellekær	180	152	126	102	59	48	107	135	132	135	151

4. Effekt

Formålet med fusionen af Tovshøjskolen og Ellekærskolen er at have et skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven, som er baseret på et tilstrækkeligt elevgrundlag, og som dermed er både fagligt og økonomisk bæredygtigt.

Data viser, at børn i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven på flere parametre ikke klarer sig lige så godt som børn i resten af kommunen. Det gælder i forhold til sprog, sundhed, trivsel, karakterer og opstart af ungdomsuddannelse.

Formålet er derfor også, at der etableres et skoletilbud, hvor børnene får mulighed for at klare sig endnu bedre, så de får de samme muligheder for at lære, trives og udvikle sig som børn og unge i resten af kommunen.

5. Ydelse

Med afsæt i aftalen, som er indgået mellem byrådets partier, indstilles det, at Tovshøjskolen og Ellekærskolen fusionerer pr. 1. august 2020. I henhold til folkeskoleloven er der tale om nedlæggelse af folkeskoler.

Den fusionerede skole foreslås at være på Ellekærskolens matrikel, indtil en ny skole i Gellerup åbner til skoleåret 2025-26. Ellekærskolen skal således ikke dele matrikel med specialskolen Stensagerskolen, som i stedet foreslås flyttet til Tovshøjskolen. Der fremsendes særskilt byrådsindstilling herom.

Det foreslås, at den fusionerede skole har SFO-tilbud til børnene, og at den ikke er heldagsskole som Tovshøjskolen. Det foreslås, at den fusionerede skole er undtaget for henvisning af børn med dansk som andetsprog med sprogstøttebehov til en modtagelsesskole, hvis der er mere end 20 procent med dansk som andetsprog med sprogstøttebehov på en årgang, indtil den flytter til den nye skole i skoleåret 2025-26.

Skoledistriktsændringer

Der foreslås følgende skoledistriktsændringer i forbindelse med fusionen af Tovshøjskolen og Ellekærskolen for børn, som skal starte i 0. klasse og tilflyttere. Allerede indskrev-

ne elever berøres ikke af distriktsændringerne (se kort i bilag 2):

- Den fusionerede skoles distrikt består af Tovshøj-skolens distrikt i Gellerup og Toveshøj og af den del af Ellekærskolens distrikt, som ligger syd for Viborgvej og vest for Ringvejen, den del af Bispehaven, som ligger sydvest for Rymarken, og den del som ligger i Gellerup.
- Skjoldhøjskolens distrikt tilføres Jernaldervejsområdet (vest for Hjordhøjgårdvejsvej og Bazar Vest) fra Ellekærskolens og Tovshøjskolens distrikter.
- Gammelgårdsskolens distrikt tilføres den del af Bispehaven, som ligger nordøst for Rymarken, fra Ellekærskolens distrikt.

Der vil også være distriktsændringer i forbindelse med den nye skole åbner i 2025-26. Disse distriktsændringer vil indgå i byrådsindstillingen om placering og projektering af den nye skole på baggrund af opdateret prognosemateriale som følge af de endelige udviklingsplaner.

Skoledistriktet til den fusionerede skole ligger i henholdsvis distrikt Øst og Vest. Den fusionerede og den nye skole vil blive være en del af distrikt Vest. Der vil ske tilpasninger i fritids- og ungdomsskoletilbuddene som følge af distriktsændringer.

Dagtilbudsområdet

Skoledistriktsændringerne får afledte konsekvenser for garantidistrikterne på dagtilbudsområdet og dagtilbudsstrukturen, hvor det foreslås, at Ellekær Dagtilbud nedlægges. Afdelingerne i Ellekær Dagtilbud, som ligger i Jernaldervejsområdet, fusionerer med Skjoldhøj Dagtilbud, mens dagtilbudsafdelingerne, som ligger ved Ellekærskolen og i Bispehaven, fusionerer med Tovshøj Dagtilbud.

Det foreslås, at garantidistrikterne tilrettes således, at garantidistrikt Silkeborgvej udvides med afdelingerne, som tilføres Tovshøj Dagtilbud, som dermed flyttes fra garantidistrikt Viborgvej. Disse tre afdelinger flyttes dermed også ud af anvisningsdistriktet for Ellekær og Skjoldhøj, som dermed fremover kun er for Skjoldhøj. De flyttes til Brand anvisningsdistrikt.

Ændringerne gennemføres senest fra skoleåret 2020-21.

Nest på den fusionerede skole

For at styrke det faglige tilbud til børnene indstilles det, at den fusionerede skole skal drives efter Nest-principper, og at eleverne, som begynder på den fusionerede skole, også får undervisning efter Nest-principper, når de flyttes til den nye skole. Nest indebærer, at der vil være små klasser, to voksne i klasserne, og at al undervisning foregår efter de særlig pædagogisk metode som følger af Nest-principperne. Der vil blive igangsat kompetenceudviklingsforløb for skolernes medarbejdere.

Forældresamarbejde

Læringen fra London Challenge samt fra forskning på området er, at et stærkt samarbejde mellem skole og hjem er afgørende for børns læring, udvikling og trivsel. Skole-hjem samtaler skal i den sammenhæng sikre, at skolen og forældrene i samarbejde tager ansvar for barnets faglige, sociale og dannelsesmæssige udvikling. Det foreslås, at den fusionerede skole skal prioritere, at der skal være fire årlige skole-hjem samtaler med fokus på den faglige udvikling. Fremmødet blandt forældrene betones.

Specialklasser og modtagelsesklasser

På Tovshøjskolen er der to modtagelsesklasser og på Ellekærskolen er der otte specialklasser.

Med byrådets beslutning om, at Stensagerskolen flyttes til Ellekærskolen, blev det besluttet, at specialklasserne flyttes til andre skoler. Med fusionen af Tovshøjskolen og Ellekærskolen vil der komme en proces med at finde en anden placering til specialklasserne, idet de højst kan være på Ellekærskolen frem til 2025. Det er dog under forudsætning af, hvordan klassedannelsen bliver på den fusionerede skole og udviklingen i elevtallet.

Der skal findes en anden værtsskole til de to modtagelsesklasserne, som i dag er på Tovshøjskolen.

6. Organisering

Ledere og medarbejdere

Ledere og medarbejdere kommer til at stå over for en meget kompleks opgave i de kommende år. For at skabe et sammenhængende skoletilbud mellem den fusionerede skole og den nye skole foreslås det, at ledelsen af den fusionerede skole også er ledelsen af den nye skole. Medarbejderne på den fusionerede skole vil også være medarbejdere på den nye skole. Det vil bidrage til at skabe den bedste sammenhæng for børnene, som vil skulle skifte til de nye fysiske rammer.

Med henblik på at få en velforberedt fusionsproces vil Børn og Unge udpege lederen af den fusionerede skole i forlængelse af første behandlingen i byrådet af denne indstilling under forudsætning af byrådets endelige godkendelse af fusionen efter høringen.

Skolebestyrelsen

For at understøtte udviklingen af en attraktiv skole ønsker forligspartierne, at der gøres en ekstra indsats for, at den fusionerede skole får en aktiv og stærk sammensat skolebestyrelse med repræsentanter fra lokalområdet.

Byrådet har delegeret kompetencen til skolebestyrelserne i forhold til, at de kan beslutte, at to pladser i skolebestyrelserne kan tildeles eksterne repræsentanter fra det lokale erhvervs- og foreningsliv eller fra de lokale ungdomsuddannelser. Det foreslås, at kompetencen trækkes tilbage for den fusionerede og den nye skole, og at der skal være to eksterne repræsentanter i skolebestyrelsen for, at der skabes en stærk sammenhængskraft mellem forældre, ledelse og lokalområdet, herunder det lokale erhvervsliv. Baggrunden herfor er, at en stærkt forankret lokal skole vil bidrage til opfyldelse af udviklingsplanerne for Gellerup, Toveshøj og Bispehaven og opfyldelsen af lovgivningen om ingen ghettoer i 2030. Det foreslås derfor, at delegationen trækkes tilbage frem til 2030. Se forslag til ændring af skolestyrelsesvedtægten i bilag 3.

Høring

I henhold til bekendtgørelsen om proceduren ved nedlæggelse af en folkeskole offentliggøres indstillingen som minimum på kommunens og skolernes hjemmeside, og der indhentes udtalelse fra de to skolebestyrelser. Der er fastsættes en frist på mindst 8 uger til at komme med indsigelser. Høringen finder sted i perioden 15. august til 10. oktober 2019, hvorefter der er byråds- og udvalgsbehandling i november 2019 med henblik på, at der træffes beslutning, inden skoleindskrivningen starter ultimo november.

Indstillingen sendes til udtalelse hos:

- Skolebestyrelserne ved Tovshøjskolen, Ellekærskolen, Skjoldhøjskolen og Gammelgårdsskolen
- Dagtilbudsbestyrelserne ved Ellekær, Tovshøj og Skjoldhøj Dagtilbud

Indstillingen sendes endvidere til:

- Forældreorganisationer
- Faglige organisationer
- FU-bestyrelser
- Lokalråd
- Øvrige magistratsafdelinger

7. Ressourcer

Forslaget om fusion af Tovshøjskolen og Ellekærskolen medfører mindredgifter til ledelse og administration på 1,4 mio. kr. årligt og 3 mio. kr. årligt til bygningsdrift. Nedlæggelsen af Ellekær Dagtilbud er forbundet med mindredgifter på 0,2 mio. kr.

Der er ingen reduktioner i antallet af pædagogiske medarbejdere som følge af fusionen. Som følge af besparelserne i bygningsdrift vil der være personalemæssige konsekvenser for teknisk servicepersonale.

Udgiften til Nest på den fusionerede skole afholdes inden for de to skolers budgetter, inklusive heldagsskole- og magnetskolemidler, dog justeret for udviklingen i elevtallet. Nogle år bliver der tilført ekstra midler, mens der i andre år tildes færre midler på grund af færre elever. Det forudsættes, at 80 procent af skolens budget til støttecen-

ter og sprogindsatser indgår i finansieringen, idet der er en forventning om, at disse elevers undervisningstilbud kan være i Nest-klasserne som følge af, at der er to voksne, små klasser og Nest-pædagogik.

I forbindelse med skoledistriktsændringen foreslås det, at Skjoldhøjskolen tildeles 1 mio. kr. til at øge kendskabet til skolen i den nye del af skoledistriktet, og dermed øge egenskoleandelen. Det foreslås endvidere, at Sødalskolen også tildeles 1 mio. kr. til at tiltrække flere af skoledistriktets elever til skolen og dermed øge egenskoleandelen.

Mindreudgifter fra fusionen indgår i den samlede økonomi omkring aftalen om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven. De bidrager dels til finansiering af indsatser i forhold til at øge børnenes sproglige kompetencer og styrke forældreansvaret og -kompetencer, dels finansieringen af anlæg af den nye skole. Se indstillingen "Aftale om skoletilbuddet i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven".

Thomas Medom

/

Martin Østergaard
Christensen

Bilag

- Bilag 1: Aftale om et attraktivt skoletilbud i Gellerup, Toveshøj og Bispehaven
- Bilag 2: Kort med skoledistriktsændringer pr. 1. august 2020
- Bilag 3: Forslag til ændring af § 4 i styrelsesvedtægt for folkeskolerne i Aarhus Kommune

Sagsnummer: 19/023835-1

Antal tegn: 14.864

Strategi og Udvikling

Sagsbehandler: Birgit Møller

Tlf.: 41 85 90 31

E-post: birmo@aarhus.dk